

INŽENJERING

1990
2010

XX
GODINA
POSTOJANJA

PREDUZEĆE ZA PROJEKTOVANJE · INŽENJERING · KONSALTING · D.O.O. · WWW.MUSTAFAMUSIĆ.NET
SRBIJA · 11000 BEOGRAD · KRALJA MILUTINA 28 · e-mail: zenitinzenjering@yahoo.com · TEL/FAX +381 (0)11 3611468//3628368

20
ODABRANIH
PROJEKATA

PREDGOVOR

Arhitekta Mustafa Musić stupio je u arhitektonski život posle diplomiranja 1975. godine na beogradskom Arhitektonskom fakultetu i još kao vrlo mlada ličnost afirmisao se u svetu arhitekture, sa svojim vrlo razgranatim aktivnostima koje su privukle pažnju beogradske kulturne scene, one koja godinama, pa čak ni prelaskom u novi vek, nije bila naklonjena arhitekturi. Ono čime se starije kolege nisu bavile, jer su im ruke bile pune posla, ono što pripada nadgradnji, eksperimentu i avangardi, javnim izložbama, intelektualni apeli, umešanost u javni život, ostali su nepokriveno polje koje je arhitekta Musić, kao znatiželjna i nadarena ličnost, dobro uočio i izabrao da tim putem krene ka ozbiljnom arhitektonskom stvaralaštvu. I eto kod nas prvog posleratnog programskog manifesta, kojim je arh. Musić sa kolegama D. Ećimovićem i M. Čehovinom, a kasnije i sa S. Maldinijem i S. Žutićem osnovao prvu posleratnu, a pokazalo se afinitetno čvrstu i jedinu stvaralačku arhitektonsku grupu "M.E.Č.", već onako kako se to dešavalo u naprednim i prosvetčenim sredinama.

"M.E.Č." je odigrao podsticajnu ulogu u beogradskoj arhitekturi, ušao u publikacije i leksikone, postao istorijska činjenica. Pošto je osnovni zadatak grupe bio uspešno obavljen, sledio je novi korak ka individualizaciji svih članova tima, sada već sa odlučnim koracima ka kreativnim projektantskim arhitektonskim izazovima, ka graditeljskoj arhitekturi. I tada arh. Musić 1990. godine osniva sopstveni projektantski biro "ZENIT", koji u 2010. godini proslavlja 20 godina uspešnog rada, i taj jubilej obeležava ovom monografijom.

Nije slučajno što se među značajnim Musićevim ostvarenjima na prvom mestu monografije našao teniski klub "Vračar" u Beogradu. Još 1998. godine neposredno posle izgradnje TK "Vračar" napisao sam u mojoj kolumni u "Politici": (7.2.1998.) "Ni manjeg objekta, ni veće pouke iz arhitekture. Ni manje materijala i novca ni više likovnih doživljaja na samo stotinak kvadrata izgrađene površine." Izgledalo je neobično da najava jednog ozbiljnog stvaraoca počinje sa prikazom njegove najmanje kuće. Ali ta je smislenost već viđena i kod najprominentnijih stvaralaca. Podsetimo se samo da prva arhitektonska realizacija Zahe Hadid, danas neosporno prve dame u svetu savremene arhitekture, odpočinje sa neverlikom vatrogasnom stanicom u krugu fabrike nameštaja "Vitra", izgrađenoj u pograničnom nemačkom gradu Vajl am Rajn (1989.g.). Podsetimo se takođe, da je Korbizije svoju prvu posleratnu realizaciju, za svetsku izložbu u Brislu, izgradio minijaturni paviljon "Filips"-a, objekat koji danas ne bi mogao biti ni primećen kao standardna arhitektura. Sa šatorastom konstrukcijom "Filips"-ovog paviljona, prekida se modernizam arhitekture Poatjea i nagoveštavaju Korbizijeova remek dela Ronšan, La Turet, Čandigar.

U maloj vatrogasnoj stanici ili "Filips"-ovom paviljonu, kao kod zarobljenog protona u malenom atomu krile su se klice jedne utomljene sasvim nove i snažne energije. Sličan je slučaj i sa TK "Vračar" kod koga su u dimenziji minijaturnog, nabijene plodonosne klice, iz kojih će vremenom, čekajući dobru priliku, izaći sve ono snažno i značajno što će učiniti izuzetno vrednom Musićevu arhitekturu.

Nije li TK "Vračar" u trenutku zloupotrebe postmoderne kod nas, njena primerna teoretska paradigma? Nije li njegova organizacija prostora bukvarski čitljiva, nije li racionalna konstrukcija lapidarna i darodavni izvornik globalnog likovnog sklopa? Ne opravdavaju li škrtnost i ekonomičnost graditeljskih materijala one poznate paragrafe, da je manje jednako više, i da se vrug nalazi u detalju. Nije li sveukupno prisustvo TK "Vračar" u prostoru, krunisanje visoke arhitektonske likovnosti i dobar dar javnom urbanom životu? Ako jeste onda je sve to anticipacija svega onoga što sledi i što se posle paradigme "Vračar"-a razlilo, razlepršalo lepotom u velikim projektima kao što su na primer: Kondominijum 41-7, Hotel „Bulevar“, Kompleks „Skadarlija“.

U svakom od njih nevidljivo je ono primarno seme iz koga su se razvili, ali je vidljiv bogat plod. Monografija na to čitljivo ukazuje. Ono što se još ne vidi, zapisano na papiru, a ima veliki značaj za stvaralaštvo arh. Musića to je njegova samosvojnost, inovantnost, talenat, njegov suptilni crtež kojim prodire u imaginativni svet ideja i suvereno vlada total dizajnom, duhovita arbitrnost u razrešenju enigmatičnih stvaralačkih problema. I još nešto, što ne pripada vokabularu analitičara i kritičara arhitekture: neka neobična aura oko njegovog lika i dela koji zrače posebnim elitizmom i otmenošću, što je arhitekti Musiću obezbedilo posebni odabrani pregradak u srpskoj kulturi i arhitekturi.